

SYTUACJA MŁODYCH
NA RYNKU PRACY

Jakub Portas

Nr. Indeksu 173694

2F-DI

WSTĘP

Rynek pracy jest bardzo dynamicznym sektorem życia publicznego. Z roku na rok przechodzi znaczne przemiany i dostosowuje się do również dynamicznej sytuacji gospodarczej na świecie oraz w kraju. Wielu pracowników musi nadążać za tymi zmianami i stale dokształcać się, by sprostać wymaganiom pracodawców. Ludzie młodzi, którzy dopiero wchodzą na rynek pracy, mają przed sobą wiele wyzwań. Warto pochylić się nad ich sytuacją i zobaczyć perspektywy, które się przed nimi rozciągają.

W tej prezentacji postaram się przybliżyć sytuację młodych na rynku pracy, ich możliwości, podejście, wymagania. Przytoczę i omówię badania, które zajęły się tą tematyką, oraz postaram się wysnuć własne wnioski. Dodatkowo omówię też ostatnie trendy i zjawiska związane z rynkiem pracy.

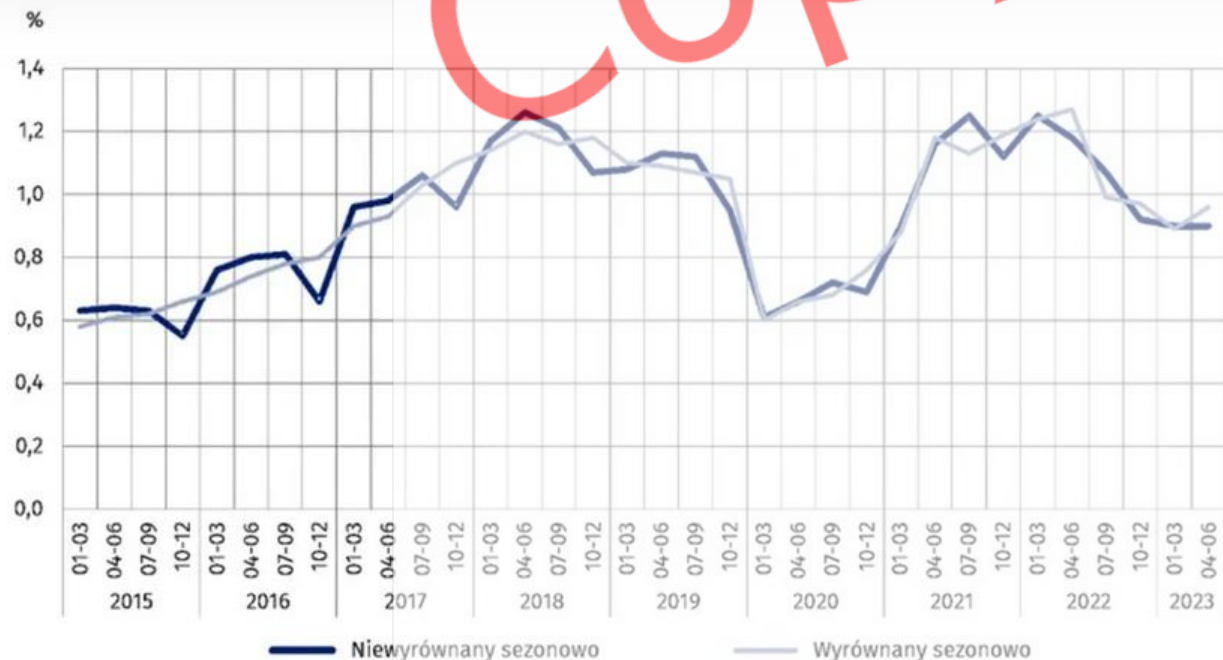
BEZROBOCIE NA POLSKIM RYNKU PRACY

W większej skali ekonomicznej Polski rynek pracy ma się dobrze. Dane Eurostatu podają, że stopa bezrobocia w Polsce jest trzecią najniższą wśród państw Unii Europejskiej, a jeśli chodzi o wskaźnik bezrobocia wśród osób młodych, to również jest jednym z najniższych.

Wg. GUSu, w I kwartale 2023 osoby bezrobotne stanowiły 2,9% spośród ludności aktywnej zawodowo w wieku 15-89 lat. Jednak jeśli chodzi o osoby poniżej 25 roku życia jest to już 11,2%. Jest to większy odsetek, chociaż warto zauważyć, że w porównaniu do innych krajów Unii Europejskiej to bardzo dobry wynik (np. w Hiszpanii jest to 27%, we Włoszech 22,1%, a w Słowacji 19,9%).

WOLNE MIEJSCA PRACY ©

W Polsce pod koniec drugiego kwartału 2023 było 113 tysięcy wolnych miejsc pracy. W porównaniu z końcem pierwszego kwartału wakatów było mniej o 1,5%. Na wykresie dostępnym na stronie GUS, prezentującym wskaźnik wolnych miejsc pracy, widzimy jednak tendencję spadkową w ostatnim czasie

W związku z tymi danymi można stwierdzić, że sytuacja z perspektywy pracowników wciąż jest dobra i gra na korzyść także i osób młodych. Mają oni duże możliwości znalezienia pracy. Największe są oczywiście w dużych ośrodkach miejskich, gdzie wybór i dostępność miejsc pracy także jest największa.

TRUDNE DEBIUTY NA RYNKU PRACY

Jednak biorąc pod uwagę dane analizowane przez portale rekrutacyjne, na których pojawia się coraz mniej ofert pracy maluje się pewien obraz tego, jak wygląda próba rozpoczęcia pracy zwłaszcza dla początkujących pracowników.

Według portalu Aplikuj.pl spośród 400 przebadanych osób, ponad połowa młodych pracowników z tak zwanego pokolenia Z (do ok. 26. roku życia) musiała rozesłać ponad 30 aplikacji do firm, zanim znalazła obecną pracę, przy czym co trzecia osoba wysłała ich ponad 50.

Portal Pracuj.pl w swoich statystykach podał, że w I półroczu 2023r. liczba ogłoszeń skierowanych do osób na początku kariery zawodowej była o 13% niższa niż rok wcześniej. Firmy wolą stawiać na osoby z większym doświadczeniem, przez co młodzi mogą być rzadziej przyjmowani na stanowiska, na które aplikują.

Portal OLX praca również zanotował w I połowie 2023 około 5-procentowy spadek liczby ogłoszeń na stanowiska juniorskie i asystenckie. Największy był on w branży IT oraz HR.

2023

SKĄD TA DYSPROPOCJA?

Szybkie znalezienie zatrudnienia może być utrudnione dla młodych kandydatów przez brak rozeznania swoich kompetencji i słabą znajomość rynku pracy. Jobbla – start-up, który rozwija platformę doradztwa zawodowego – opublikował pod koniec 2023 roku sondaż, z którego wynikało, że 62% osób w wieku 18-25 lat nie wie, czym chciałoby i mogłoby się zajmować.

Są jednak inne strony tej sytuacji. Wskaźnik MIK (Miesięczny Indeks Koniunktury) z września 2023 roku wskazywał, że 71% firm ze względu na wysokie koszty pracownicze ogranicza zatrudnienie. A jeśli zwalniani są pracownicy, to często firmy nie szukają nikogo na ich miejsce. Z kolei jeśli chodzi o nowych pracowników, to szukani są raczej ludzie z doświadczeniem.

Pracownicy firm podają również inną przyczynę. Obciążenie pracowników obowiązkami jest obecnie wysokie i wdrożenie nowej osoby jest trudnym zadaniem, zwłaszcza kiedy kandydat nie ma żadnego doświadczenia.

PODSUMOWANIE

Z przytoczonych danych wynika, że na rynku jest miejsce dla młodych osób rozpoczynających karierę zawodową. Jednak nierzadko będą one musiały przejść przez długi i żmudny proces rekrutacji i nabyć potrzebne doświadczenie aby znaleźć się w pracy, którą chciałyby wykonywać. Młodzi powinni poświęcić czas, aby znaleźć odpowiedni kierunek dla swojego rozwoju i zdecydować, którą ścieżką podążać. Jest to szczególnie ważne na tle tego, że duża część z nich nie wie jakiego zajęcia chciałyby się podejmować.

Możemy stwierdzić jednak, że sytuacja na polskim rynku jest wciąż dość korzystna i młodzi mogą z nadzieją patrzeć na swoją przyszłość pracowniczą. Jak zatem oni do tego podchodzą i jak widzą swoje szanse? Warto pochylić się nad tym zagadnieniem.

PODEJŚCIE MŁODYCH

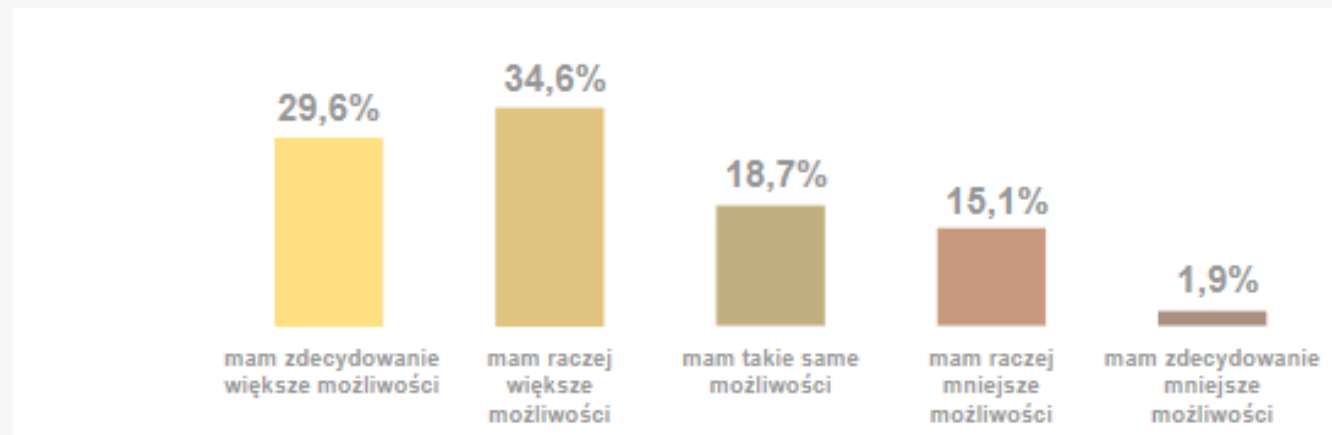
Badanie „Młodzi Polacy na rynku pracy” przeprowadzone przez firmę PwC, Well.hr i Absolvent Consulting przyjrzało się próbie studentów i absolwentów do 27 roku życia by sprawdzić jak oceniają swoje szanse, jakie kwestie uważają za istotne przy wyborze zatrudnienia i jakie zmiany zaszły w ich postawach i oczekiwaniach na przestrzeni ostatnich lat. Można z tego badania wyciągnąć wiele przydatnych wniosków i przeanalizować to, jak osoby które teraz wchodzą na rynek pracy różnią się od poprzednich pokoleń

JAK MŁODZI OCENIAJĄ SWOJE SZANSE

Na pytanie o to, jak widzą swoje szanse na rynku pracy w porównaniu do poprzednich lat, młodzi w większości odpowiedzieli, że oceniają swoje możliwości jako większe. 64,2% respondentów patrzy na przyszłość optymistycznie. Po latach pandemii i po rozpoczęciu się wojny jest to pierwszy taki wynik. W tym samym badaniu w 2021 roku aż 48,7% uznawało, że ich możliwości na rynku pracy zmieniły się na gorsze.

Widzimy więc, że mimo różnych trudności, wśród młodych osób panuje raczej optymizm w nastawieniu do rynku pracy.

CZEGO OCZEKUJĄ MŁODZI

2022

Co jest dla Ciebie najważniejsze w pracy? (wybierz 5 najważniejszych obszarów)	2020	2021	2022	Co byłoby Ci trudno zaakceptować w pracy?	2020	2021	2022
Wysokie zarobki	42.5%	46.9%	56.8%	Nieadekwatne zarobki do oczekiwań	51.7%	45.7%	45.0%
Zdobycie doświadczenia zawodowego	49.4%	49.8%	43.4%	Wysoki poziom stresu	47.8%	42.5%	44.9%
Przyjazna atmosfera	50.0%	46.0%	42.5%	Brak możliwości rozwoju	53.1%	47.5%	41.0%
Poczucie sensu wykonywanej pracy	43.2%	43.4%	40.3%	Konflikt w zespole	49.4%	37.7%	34.7%
Elastyczne godziny pracy	31.7%	30.9%	37.9%	Brak możliwości awansu	34.0%	29.2%	28.7%
Możliwość zachowania work-life balance	31.0%	33.6%	36.5%	Powtarzalne, nudne zadania	29.3%	27.0%	25.5%
Możliwość pracy zdalnej	22.9%	22.3%	32.8%	Długi dojazd do pracy	24.6%	16.8%	21%
Praca zgodna z zainteresowaniami	36.4%	36.4%	31.0%	Menedżera, od którego nie można się uczyć	29.2%	15.7%	14.4%
Stabilne i bezpieczne zatrudnienie	35.9%	31.1%	26.8%	Pracę w nadgodzinach	13.8%	10.6%	11.3%
Ciekawe zadania	32.9%	30.0%	24.9%	Brak możliwości pracy zdalnej	6.4%	5.3%	10.3%
Niski poziom stresu	21.7%	19.1%	23.5%	Brak elastycznych godzin pracy	9.6%	6.7%	8.4%
Bogaty pakiet szkoleń	27.2%	22.9%	21.2%	Brak samodzielności	9.6%	4.8%	5.8%
Praca z nowymi technologiami	15.9%	15.9%	15.4%	Częste wyjazdy służbowe	6.4%	4.6%	4.5%
Międzynarodowe Środowisko pracy	10.3%	15.0%	12.4%	W pełni zdalna praca	X	6.0%	4.4%
Praca adekwatna do umiejętności	16.7%	13.9%	13.7%				
Samodzielność w podejmowaniu decyzji	9.4%	9.9%	9.5%				
Szybki awans	5.7%	9.0%	9.5%				
Praca w zespole	9.5%	10.6%	9.0%				
Praca w firmie odpowiedzialnej społecznie	X	7.2%	5.9%				
Praca w młodym zespole	5.8%	5.1%	5.8%				
Polski kapitał	1.9%	1.1%	1.1%				

CZEGO OCZEKUJĄ MŁODZI

Z przedstawionych danych możemy zaobserwować, że zarobki stanowią dla młodych najważniejszy aspekt pracy. 57% procent badanych deklaruje, że właśnie wysokie zarobki stanowią podstawę ich oczekiwań, a 51,7% wskazuje, że nieodpowiednie wynagrodzenie byłoby trudne do zaakceptowania.

Mediana oczekiwań zarobkowych w tym badaniu ukształtowała się na poziomie 4863 zł netto. Jest to wyższy wynik niż w poprzednich latach. Może być to skutek trudniejszej sytuacji ekonomicznej i wysokiej inflacji.

Jednak rozwój i zdobywanie doświadczenia, również jest ważne. Brak możliwości rozwoju nie znalazłoby akceptacji wśród 41% badanych młodych osób.

Także przyjazna atmosfera, brak stresu, czy możliwość zachowania work-life balance to kolejne priorytety. Dla 45% wysoki poziom stresu jest nie do zaakceptowania. Młodzi polacy bardzo mocno cenią sobie dobre psychiczne samopoczucie w pracy i przyjazne stosunki społeczne.

TREND: QUIET QUITTING ©

Przy okazji tematu dbania o psychiczne samopoczucie w pracy przez ludzi młodych, warto wspomnieć o pewnym trendzie, który niedawno został nagłośniony. Jest to tak zwane Quiet Quitting (ang. ciche odchodzenie). To zjawisko polega na tym, że pracownik podejmuje wyłącznie podstawowe obowiązki, które nakłada na niego jego praca. Osoby, które wybierają tę ścieżkę zaczynają stawiać granice w swoim miejscu pracy i rezygnują z wykonywania dodatkowych zadań. Celem takiego zachowania jest utrzymanie równowagi między życiem prywatnym, a zawodowym, a także dbanie o swoje zdrowie psychiczne i przeciwdziałanie możliwemu wypaleniu zawodowemu.

Trend ten i jego popularność w Polsce może wzrastać między innymi przez zwiększony stres, który odczuwają pracownicy w związku z wykonywaną pracą. Quiet quitting pomaga uniknąć nadmiernego stresu spowodowanego dużą liczbą obowiązków.

Trend ten został rozpowszechniony na platformie TikTok i jest szczególnie popularny u młodych ludzi.

CO JEST DLA MŁODYCH WAŻNE PRZY WYBORZE PRACY

2022

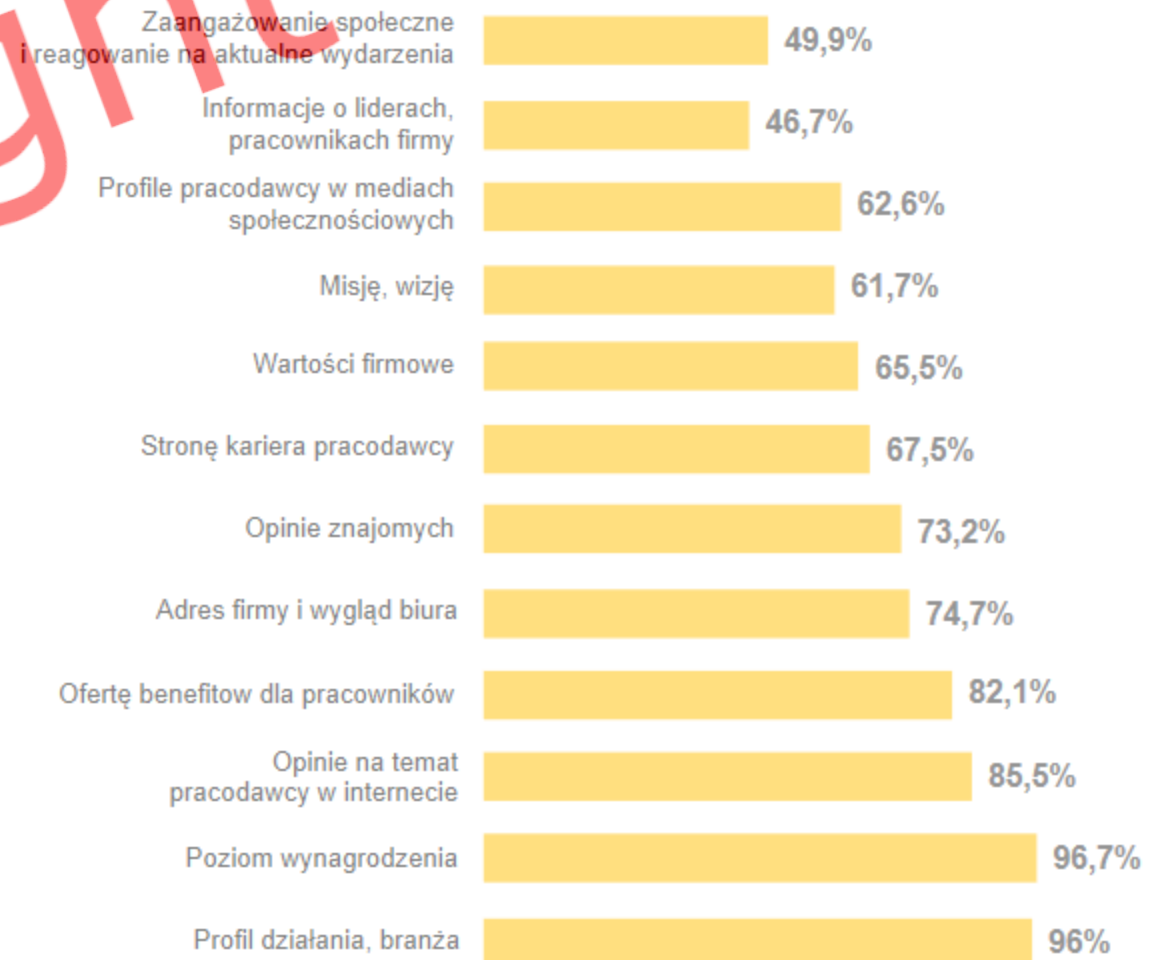
Przytoczony wykres słupkowy przedstawia to, pod jakim kątem młodzi sprawdzają potencjalnych pracodawców przed zaaplikowaniem.

Sprawdzają oni profile w mediach społecznościowych, opinie na temat pracodawcy w internecie oraz wśród znajomych, a także adres i wygląd biura.

Najważniejszy jest jednak poziom wynagrodzenia

65,5% młodych osób przed podjęciem decyzji o wysłaniu aplikacji sprawdza wartości deklarowane przez organizację. Nie ograniczają się jednak do sprawdzania firmowych deklaracji - szukają także informacji o podejmowanych przez firmy działaniach. Wśród tych wartości najwięcej – 21,9% zaznaczano dbanie o środowisko naturalne.

Blisko połowa badanych (49,9%) sprawdza zaangażowanie społeczne firm i to, w jaki sposób reagują one na aktualne wydarzenia.

RYNEK PRACOWNIKA / RYNEK PRACODAWCY

Na koniec można przytoczyć definicję rynku pracownika i pracodawcy, co może stanowić dobry wątek dla wniosków na temat sytuacji na rynku pracy osób młodych.

Rynek pracownika to sytuacja, kiedy kandydatów do pracy jest mało. W tej sytuacji rynkowej osoby szukające zatrudnienia wywierając niewidoczną presję, mogą negocjować dla siebie lepsze warunki zatrudnienia, żądać znacznie więcej niż mogliby oczekiwać w przypadku sytuacji rynku pracodawcy.

Rynek pracodawcy to sytuacja, kiedy jest znacznie więcej osób poszukujących pracy niż pracodawców szukających pracowników. Wiąże się też często z wysokim bezrobociem. W tej sytuacji to pracodawcy stawiają warunki i przebierają wśród kandydatów do pracy.

Niska stopa bezrobocia, planowane poszerzanie zespołów i wzrost zatrudnienia, a także znaczący i stale rosnący niedobór specjalistów w wielu branżach ze względu na demografię – to są czynniki, które wskazują, że mamy obecnie rynek pracownika, i to właśnie pracownicy dyktują warunki na rynku pracy.

WNIOSKI KOŃCOWE

Biorąc pod uwagę wszystkie czynniki, które przeanalizowałem w tej prezentacji, możemy dojść do wniosku, że sytuacja młodych na rynku pracy nie jest jednoznaczna.

Z jednej strony jest duże zapotrzebowanie na pracowników, a miejsca wolne nadal są dostępne. Niskie wskaźniki bezrobocia nakładają się na te dane, sugerując że w Polsce sytuacja jest na naprawdę dobrym poziomie.

Z drugiej strony młodzi napotykać na wiele trudności podczas poszukiwania pracy. Może to być skutkiem trudnej sytuacji ekonomicznej, w jakiej znalazło się wiele firm na przestrzeni ostatnich kryzysów. Może to prowadzić do zwiększonego obciążenia obecnych pracowników. Jeśli jednak więcej osób dołączy do grona dbających o swoje zdrowie psychiczne kosztem pracy, jeszcze większa liczba pracowników może być takim firmom potrzebna.

Młodzi ludzie mają coraz większe oczekiwania od swoich potencjalnych pracodawców. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki oraz to, że w Polsce wciąż panuje rynek pracownika, osoby młode mają przed sobą duże szanse i duże możliwości w zakresie zatrudnienia i korzyści z nim związanych.

Copyright © 2022

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

ŹRÓDŁA

- https://www.pwc.pl/pl/pdf/mlodzi-polacy-na-ryнку-pracy-2022_pl.pptx.pdf
- <https://www.magazynrekruter.pl/jak-bedzie-wygladal-rynek-pracy-w-2024-roku-trendy-i-wyzwania-dla-firm-i-pracownikow/>
- <https://www.rp.pl/rynek-pracy/art39236121-mlodym-ludziom-nielatwo-jest-dzis-o-dobry-debiut-na-ryнку-pracy>
- <https://pl.indeed.com/porady-zawodowe/rozwoj-kariery/mlodzi-na-ryнку-pracy>
- <https://kwalifikacje.edu.pl/rynek-pracodawcy-na-czym-polega>
- <https://wyzwaniahr.pracuj.pl/blog/trendy/rynek-pracodawcy-czy-pracownika-sytuacja-na-ryнку-pracy-w-polsce>
- <https://stat.gov.pl/>